

KISKÖVET.

SZÉPIRODALMI és MŰVÉSZETI LAP.

42 szám. 1846. October 18.

KIJÁTSZOTT SZERELEM.

Eredeti beszélyke.

Láttatok villámsujtotta csert, melly megfosztva az élet zöldjétől, zordon kietlenül áll puszták közepén? azt vélnétek: még él, mert fönn áll, de tekintétek meg közelről, — s látni fogjátok, hogy keblét szétrepeszté az égi tűz! — Láttatok viharrongálta hajót, széttörött árbocczal, roncsolt vitorlakkal, vesztegelni a homoktorlaton, hová a tengervihar által löketett? — Illyen most Széphalmy Gyula!.. Lássátok! neki csak egy reménye volt: a szerelem; ő csak egy érzeménynek élt, mellyhez füzte élte boldogságát, — s ez volt: a szerelem! ...lángoló keble csak ez isteni szikrának ada helyt; mert azt hivé, ez lesz őt üdvözítendő. — És ő keserüen csalódott! azt hivé angyalát lelte fel a nőben, kit szent szerelme egész hevével ölelt kebléhez, — s e nő rútul kijátszotta szerelmét, s ördögi lelke föl kaczagott a pokoli diadalon. — Nézzétek, ott ül az áldozat, mint élő fájdalomszobor, arczáról ledúlva az élet pirja; azurkék szemei halványok mint napégette nefelejts, s a zárt, de máskor olly édes beszédü ajkakon, keserü, fájdalommas mosoly lebeg.

Vágytok tudni az eseményt, melly lelkét ennyire összerázta az ifjunak? — Figyeljétek, röviden mondom el, hogy ne untassak!

I.

A V-i sas vendéglő billardteremében két ifju beszélgetett együtt: Széphalmy Gyula, és barátja Homoky Gusztáv.

— Mit mondasz színészeinkre Gyula?

— Engem kielégít működésök, mostanában nem fordult meg városunkban illy jól rendezett vándor társaság.

— Igazad van! s különösön Julia, mondhatom teljes mértékben igényli a pártolást; e nőt a pesti színpadon szeretném látni.

— Julia jól játszik! van rá hivatása. De engem ő más oldalról is érdekel, megvallom Gusztáv, e nő nekem nagyon tetszik. Olly szép, olly kellemes, s aztán én nem mindennapi lelket gyanítok benne; — szeretném őt közelebből ismerni!

— Tréfálsz Gyula! . egyébiránt egy színésznő ismeret-ségébe könnyebb jutni, mint aztán szép szerivel menekedni tőle! — tevé hozzá enyelegve.

A két ifju beszédének egy avatatlan tanuja is volt, kit ők észre sem látszának venni. Egy avult öltönyü férfi volt ez, közel ifjainkhoz, kezében hirlapot tartva, mellybe szemei tapadva valának; de figyelmével a beszédet kíséré, — a mondtak után letevé a lapot, s távozott. —

Gyula és barátja, darabig még érdekes kórkerdések fölött vitáztak, azután mentek, egy rövid sétát teendők a Hold partján.

Az imént távozott kopott öltönyü férfi, kilépve a teremből, jobbra emelkedő márvány lépcsőkön haladt fel, s fölérve az első szám alatti szobába lépett. — Egy nő ült itt, könnyü házi pongyolában az avult bór-pamlagon; szőke fürtjei papir tekercesekbe valának sodorva fején, s a derült homlok alatt tündöklő szempár, igézően mosolygott a belépő felé, — ki rövid üdvözet után bizalmas közelségben foglalt helyt a nő mellett, s ugy látszott érdekes beszéd folyt köztök. Végre föl-kelt, s távozni akart.

— De hát csakugyan igazat mondott Csorvássy, — nem akar velem játszani?

— Tulajdon füleimmel hallottam. Én a szükséges előlépéseket megteendem; csak hogy aztán ön vigye jól szerepét, mert mondom a játék szép jövedelemmel kecsegtet!

— Bizza ön rám — felelt a nő — rajtam nem mulik! s a férfi távozván, ismét fölvevé az előbb letett iratcsomót, min gyakori kezelés nyomai valának láthatók.

II.

Egy hét mult. S történetünk fonala ujlag e terembe vezet bennünket. A nő épen ugy ül a pamlagon most is mint elsőben, kivéve, hogy a házi pongyolát választékos öltözet, s a kezelt papircsomót aranyvágatu zsebkönyv váltá fel, a göndör szőke fürtök kiszabadulva bilincseikből, pajzánul csókdosák a legszebb váll-párt.

Az ajtón kopogtak.

— Szabad — szólt a nő belülről. S egy csinosan öltö-

zött ifju lépett bé; szabályos, gyöngéd arczvonalmi, s öltö-
nye finomsága, előkelő család sarjadékát gyanítatnak benne.

A nő felállott. — Széphalmy ur!... ön igen leereszkedő
irántam, e kitüntetése kevélylyé tesz, alig egy hete, hogy van
szerencsém ön ismeretségét birni, s ma már negyedik látoga-
tásával tiszteli meg a szegény Juliát. —

— Ne illy hangon édes Juliám! már mondám: szóljunk
együtt bizalmasan, én kegyednek csak Gyula vagyok.

Julia helyet mutata szép vendégének a pamlagon, s ma-
ga illő távolban ült mellé.

— Juliám! — bocsáss meg hogy illy bizalmasan szölit-
lak, de ajkimra érzelmeim adnak hangot — tovább nem tudok,
nem lehet hallgatnom; én téged szeretlek Igen Julia,
szeretlek ifju szerelmem lánghevével, forrón, és szenvedélye-
sen, — föltalálom-é benned a rokon kebelt, melly fölfogja
lángim fölöslegét? — s égető csókja a gyöngé kéz liliomán
csattant szét.

— Széphalmy ur!?! .. az istenért, mit mivel ön, nem
tudja — hogy egy vándor színésznő áll előtte, — igen egy
színésznő, ... s tudja ön mit jelent e név, a világ ajkin? —
azért gondolja meg mit cselekszik, s ne adjon rá okot, hogy
később gunynyal emlitsék nevét az enyim mellett! —

— Mit nekem a világ, s minden előítéletei — szólott
Gyula szenvedélytől hevülten, s mély tűzü szemeiben az első
tisza szerelem lángja lobogott föl. — Én benned nem a szí-
nésznőt, a bájos s angyallelkű Juliát szeretem én. Oh mondd,
ugy-é te is szeretsz engem Julia? hiszen én szemeidből ol-
vasom szived válaszát, — csak egy szót keblem imádottja,
mondd hogy szeretsz, s én a legboldogabb halandó vagyok!

Julia hallgatott, de forró kézszerítésében megérté Gyula
a feleletet, s hevesen ugorda föl ülhelyéből, fölé hajlott az
imádott hölgynek, s lelke egy hosszú csókban olvadt öszve
azéval.

Néhány percz mulva a piacz járdáján látjuk Gyulát,
melyére csüggesztett fővel lépdelni haza felé, midön a reá
szembe jövő Homokyval találkozott.

— Hogyan barátom, illy busan látlak-é?

Gyula megrettenve tekintett föl. — Te vagy Gusztáv,
— szölt megragadva barátja kezét — oh jer! had beszéljem
el boldogságomat. Én Juliától jövök.

— Tehát csakugyan.

— Ne, -- oh ne szakassz félbe kérlek, csak addig, mig

elmondom hogy ő ... szeret engem. Oh Gusztáv, ha te ismer-
néd őt! Nem földi lény ő barátom; halandóknak illy angyali
lélek nem adatott. Őt az ég küldé engem boldogítani.

— Gyula! ábrándos szerelmed úgy látom elragadt, vigyázz,
nehogy első felhevülésed lángját a keserü csalódás jege oltsa
ki, jól érts meg: Julia színésznő!! —

A két ifju egy csinos külsejü ház kapuján lépett bé.

III.

Színész Csorvássyt — ki mint gyaníthatjuk Gyula ki-
játszásában szövetségese Juliának — ismét e nő teremében ta-
láljuk, bizalmas beszélgetésben merülve el.

— Tehát a végzés szerint holnaputánra rendelje ön, ma
pedig minden módot megkísértsen, hogy

— Igen de holnap már

— Szót se többet, csak a mondottak szerint, s távozott.

Alig haladt le a lépcsőzeten, midőn egy csinosan öltö-
zött magas ifjat látunk azon lassudan lépegetni fölfelé, s föl-
érve a terembe lépett, honnan csak az imént jöve ki Csor-
vássy.

— Hogyan! szomoruan kell ma látnom szeretett Juliá-
mat? mondd kedvesem mi bajod, — mi bánat dulta föl bájos
arcvonalmidat, hogy ma illy leverten találalak? — kérde Gyula
helyt fogva Julia mellett, s részvevően nyujtá kezét a
hölgynek.

— Oh Gyula! ha tudná ön mi egy színésznő élete,
hányszor, és mennyi akadályokkal kell neki megküzdni; —
ugy bizonyosan nem volna olly feltűnő arczom bánatos hal-
ványsága. De ön nem ismeri e pályát, s sebző töviseit!

— Bizz bennem Julia, fedezd föl bánatod okát, hidd el,
részvevőbb barátira nálam nem lelendsz.

— Köszönöm jó Gyula e nem érdemlet részvétet; de
minek fölfedeznem az inséget, melly környez, hiszen ha segít-
hetne is ön rajtam, miként fogadhatnám én el jótéteményit
pirulás nélkül?

— E bizalmatlanság mondhatlanul fáj lelkemnek Julia,
mondd, miben szenvedsz szükséget, s én tüstént segítsek?

— Oh Gyula! sok az, igen sok, s pedig ismétlem jósa-
gára nem vagyok érdemes.

— Mindenre kérlek, ne többet erről ha szeretsz, rendelkez-
velem szabadon!

Julia földre szegzé szemeit, s — kétszáz forinttal tartozom, suttogá halkán.

Gyula oldalzsebébe nyult, s egy tárczát nyomott a vonakodó hölgy kezébe: — itt két annyi kedves Juliám, fogadd szivességem csekély zálogául, — csak köszönetről, s háláról kérlek egy szót se.

Julia szemeihez vivé kendőjét, elrejtendő tán a kicsorduló örömkönnnyeket, s Gyula nyakába borulva, csókjaival árasztá el az ifjut, ki őt szenvedélyesen szoritá kebléhez. Oh! ő üdvét adta volna ez ölelésért!!

Pár percz múlva kalapját vevé, s — mikor lesz szabad ismét láthatnom keblem imádottját? kérdé az előtte álló hölgyet.

— A holnapi napot körülményeim nem engedik szeretett Gyulámmal töltenem; hanem holnapután kilenczkor várják önt ölelő karjaim. —

Gyula távozta után ismét Csorvássyt látjuk Juliához lépni, arczán a kíváncsiság és tudni vágy leküzdhetlen jeleivel.

— No-s?

— Nézze ön, itt két annyi, mennyire számolánk s eleibe tartá az imént kapott tárczát.

— Most hát a készületekhez! -- adieu magának urficskám, — a viszontlátásig, tevé hozzá ördögi kaczajjal.

IV.

Fölviradt a Gyulának olly nehezen várt reggel, s kilencz előtt pár perczcel, a sas vendéglő felé látjuk haladni. Rohant inkább mint ment, fel a lépcsőken — két napi távollét után ölelhetni szerelmes Juliáját.

A lépcsőzet végénél egy öreg szolga sepergetett. — Gyula mit sem ügyelve rá, egyenesen az ismert terem felé irányzá lépteit; de azt zárva találta.

— Kit méltoztatik keresni? szólitá meg az öreg szolga.

— E szobába akarok menni.

— Hja teens urfi, elment abból az az asszonyság még tegnap hajnalban; s hogy hová? azt a jó isten tudja, — mert az ilyen nép olyan mint a vándor madár, senki sem tudja: honnan jő, s merre megy!

Gyula lábai legyökereztek, merülten állott mint életnélküli szobor, s keblében a duló érzelmek ezernemü vegyülete csatázott.

D o b o z.

ESZTIHEZ VERSEIMMEL.

Ha énekim elődbe jutnak, S e hangzatoknak édenében
 S te ugy fogod elzengeni, Lebegsz jobb élet érzetén,
 Mint fülmile panaszdalának S szép szived édes emlékében
 Hangja szokott nyögdelteni; Glóriában tűnök föl én:

Midőn a legszebb accordokat Akkor dalod lágy elhalását
 Zugják gitárod hurjai, Libegd felém szerelmesen,
 Lágyn tan érintvén azokat S ott bolygó lelkem csókolását
 Hókezed rózsaujjai; Vedd ajkaidra szívesen.

F. J.

LOTTI EMLÉKKÖNYVÉBE.

M. Vásárhely mart. 16. 1846.

Földi szerencsémét balsorsom sirba temette,
 És a mi fennmaradott: fájdalom és szerelem.
 Éltem egén sorsom perczekre mosolygani látsza,
 Véltem hogy kiderül — s boldog e szív lehetend;
 Már eltűnt e remény is — most emléke maradt fen
 Kétszerezett buval vérzeni hő kebelem
 Emlékezni fogok rád szüm tavaszára o hölgy!
 Mert ezen emlékkép enyhíti bánatomat.

Veresi Endre.

Y TUSNÁDI KOVÁCS MIKLÓS.

KÉPPEL.

Tusnádi nagyméltóságú Kovács Miklós erdélyi római catholicus püspök, császári királyi apostoli felség valóságos belső titkos,- és erdélyi kir. kormányzékai tanácsos, sz. István apostol magyar király közepkeresztes vitéze, könyvizsgáló biztosság elnöke, és a hazai róm. cath. iskolák, és intézetek főigazgatója, a gaborjáni Gábor főangyali praepost- és a nagy-váradi székes egyház örkanonokságáról az érdemeket jutalmazó Felső I-ső Ferencztől az erdélyi római catholica egyház főpásztorává kineveztetett 1827-dik évben majus 24-én. Áldás kísérje a közboldogságra czélozó fáradhatlan buzgalmu főpap minden lépteit! kinek kedves élte emlékfüzére közt a kegyességeiben részesülő legtöbb hálás szívek könyei ragyognak.

APRO KÉPECSKÉK.

A szerelem olyan mint a reggeli árnyék, melly per-
czenként kisebb lesz; a barátság estéli árnyék, melly
mindig nő, míg az élet napja elmulik.

A legtöbb barátok olyanok mint a napi óra, melly-
nek csak addig vehetjük hasznát, míg a nap süt.

Az igen édes barátok többnyire olyanok, mint az é-
des bor, mellyet kevés ideig lehet tartani, s szerfölött nehéz
megóvni a megromlástól.

Kinek szívében a haza nem él, számüzöttnek tekintheti
magát mindenhol, s lelkében üresség van, mit semmi tárgy,
semmi érzet bé nem tölthet.

Ha mindig azt teended, mi a nemzet boldogságában
központosul, elérted mi egy honfinak szép hivatása.

Pataki Ferencz.

HIRSZEMLE.

Pest. October elején 1846. Budapest az örökös ruga-
nyosság élénk bélyegét hordja külsején, — hol naponként száz
életboldogságot sorvaszt el a cselszövény, és sunyi fondorság;
hol észrevétlenül temettetik több ártatlan rózsaszál hervadási
sírjába a nélkül, hogy a kalandos csábitónak csak egy szá-
nalomsohaj lebbenne, vagy egy részvétteljes könyü pereg-
ne alá édesen hunyáskodott szeméből. — Hideg közönyös-
ség lengi itt át a társadalmi örömök hosszú sorát; mert a
felebaráti szeretet és a folyékony naivság csak névlegesen is-
meretesek. Érdek és önzés tegezi e népegyület jelentékenyebb
tömegét, melly a különmemü rafinirozott életmód, értelmi téve-
dések, köznapias fonák szokások, és az erkölcsi fogyatkozá-
sok caleidoscop-átalakulásai által lényegesen elüt a termé-
szeti egyszerűségtől, és oriási léptekben halad a ronda feslett-
ség tömkelege felé!!! De térjünk a szokott kerékvá-
gásba. — Mindenek előtt engedelmet kérünk tisztelt olvasóink-
tól, hogy ujdondászi rovatunkat a kebelbeli német színház
a napokba fölmerült tüneményei megérintésével kezdjük meg:
ugyan is: — e „maholnap végvonaglásban sinlödő“ német
színház erélyes igazgatóját a nemes mandsur csapat néhá-
nyai édeskedvesen kifütyölték.

Marasztóni Jakab diszesen fölékitett művésza-

k a d é m i á j á t folyó hó 3-kán nyitá meg, kitelhetőleg ün-
nepélyesen.

Fenséges nádorunk félszázados ünnepét hir szerint jövő
hó 5-kén ülendi meg. Ezen magasztos ünnep dicsőítésében
eszköz kormányunk, és a nemes helytartó tanács leend; míg
a megyék kiválólág, és a városok tisztelgő vendégekül szán-
dokoltatnak meghivatni. E drága hon hatalmas védistene ne-
stori évekig éltesse a derék s még meg nem tört buzgó
honfit!!! — A fenséges nádor súlyos betegségbe esvén, szinte
meghiusulának az ünnepélyi remények; de a jó egek kegye
megtartá a haza üdvére.

A világhirű s feltűnő szépségű tánczosnő Cerito
Fánni e napokban váratik Pestre, hol nyolcz előadásra szer-
ződött a nemzeti színházban — csak 1200 darab
arany tisztelet-dij mellett.

A tervezett magyar Charivari, mellyről olly sok, és
czihránál czihrább hir kering „Dongó“ czim alatt jelenend meg
folyó hó 15-kén, füzetenkint, Lanka Gusztáv szerkesztése
mellett, Geibel Károly könyvárus költségén. Ezen vállalat
czielja leend, nyilvános és magán életünk ferdeségeit, balsá-
gait, és visszaéléseit ostorozni, a mennyire lehet — csi-
pösen. A szándok igen nemes, ha nehéz is a kivitel!!! Isten
velünk.

Bodonkuti Euphenia.

Kolozsvár: — Lézo Ferencz a királyi nyom-
dák főigazgatója, a közkedvességű, és világi barátságáról bő-
ven ismért férfiu jó barátai közül örök nyugalomra költö-
zött át folyó hó 11-kén, életének 52-dik évében. Nyugod-
janak porai.

Csik-Taploczai Botár József es. kir. nyugalmazott
ör-nagy élte 77-dik, katonai szolgálata 61-dik évében meg-
szünt élni folyó hó 12-kén.

A királyi nyomdák főigazgatójává Sentspéteri Imre
főkormányshéki irnok ur nevezetett ki. Soká viselje e hi-
vatalát!

A felesleges példányok elköltek a Kiskövetből, s csak
ez utolsó évnegyedre nyomatva ujonnan feleslegeseket, azokra
fogadhatunk el előfizetést 1 f. 12 krral p. p. a nagy képekre
30 krral.

Jelenleg két arczképet küldünk.

Szerk:

Megjelenik minden vasárnap egy képpel. Félévi díja 2 f. 12 k. — A félévre ígért
Három lap ösmagyar életképre 30 k. külön díj e lap előfizetőitől, másoktól 2 f. pp.
Szerkeszti s kiadja **MAGYARI LAJOS**. Kolozsvártt. Szál. Piacz. k. sor 455. sz.